

CREDIMUS

NR. 1 2014

ET BLAD OM TRO – FOR UNGE VOKSNE KATOLIKKER

Les om:

- Fastetid = treningstid
- Klima på liv og død
- Lidelsens mening

Fra redaksjonen:

Adresse:

Credimus
Akersveien 16 a
0177 Oslo
Tlf: 23 21 95 40
Fax: 23 21 95 43
E-post: Credimus@nuk.no
ISSN 1893-708X

Utgiver:

Norges Unge Katolikker (NUK)
Akersveien 16 a
0177 Oslo
Tlf: 23 21 95 40
E-post: nuk@nuk.no
Web: www.nuk.no

Redaksjonen:

Gudrun R. Kringlebotn
Anja Z. Persvold
Stefan Bivand
Eirik Steenhoff
Br. Haavar Simon Nilsen OP
Kristina Elizabeth Bjørnland

Layout:

Karol Michalczuk

Faste bidragsytere:

Maria Sammut
Josef Ottersen
Kristian Jahren Øvretveit

Trykk: Krona Trykk AS

Forsidebilde: Anja Z. Persvold

Om bladet:

Credimus er et katolsk blad for betalende medlemmer av NUK over 19 år. Andre kan abonnere på bladet for kr. 150,- i året.

Gaver mottas med takk! Kon-tonummer 3000 16 91399.
Merk innbetalingen med «Credimus».

■ Leder

Å leve alternativt er ikke lenger like alternativt. Mennesket lengter etter noe som kan gi dem en indre ro i stressende omgivelser. For flere har mindfulness, meditasjon, yoga og økologi blitt en naturlig del av hverdagen. Vi streber etter å leve grønt, i alle fall grønnere, med ønske om sunnhet for kropp og sjel i en forurensset verden. Det samme gjelder i Kirken, hvor stadig flere søker en grønn tro for å ta vare på Guds fantastiske skaperverk og dets yrende liv.

Man kan bruke fastetiden til å gjøre en forskjell. Ikke bare for seg selv og sitt forhold til Gud, men også for menneskene rundt en, for kloden og miljøet. Fastetiden gir en tid til å stoppe opp og tenke over livet en lever. Det man velger å gå inn for i fasten, trenger ikke ta slutt påskemorgen. La det bli en vane. En vane å be mer, en vane å yte litt ekstra for andre, en vane å leve miljøbevisst.

Å ta vare på naturen, selve skaperverket, må være en viktig del av våre liv som kristne. Vi er satt her til å ære Gud og ta vare på de gavene Han har gitt oss. Ydmyke må vi kjenne vår plass i verden; vi må vise kjærlighet, ikke bare til hverandre, men til alt i naturen. I salme 104 står det om alt han har skapt, hvordan alt lever og gror i harmoni, alle deler skaperverket utfyller hverandre. Det er denne balansen vi må opprettholde, slik at vi kan fortsette å leve godt blant alt det gode Gud har skapt.

*«Du lar kilder velle fram i dalene,
og bekker renner mellom fjellene.
De gir vann til alle villdyr i marken,
der slokker villeslene sin tørst.
Der har himmelens fugler rede,
de synger mellom grenene.
Du vanner fjellene fra din høysal,
og jorden fylles med grøden du gir.
Du lar gresset gro for dyrene
og for menneskene vekster som de kan dyrke.
Slik lar du brødet komme fra jorden
og vinen som gjør menneskene glade.
Du lar ansiktene skinne av olje,
og gir brød som styrker mennesket.»*

Gudrun R. Kringlebotn
ny redaktør

Innhold

Fastetid = treningstid	4
Klima på liv og død	8
Fastetid også godt for miljøet?	12
Norsk og polsk	14
Salmemeditasjon	16
Korsveien	18
Lidelsens mening	20
La de små komme: Barnas trygghet	24
Fasteaksjonen 2014	26
Katolsk studentlag: Program våren 2014	29
NUKs aktivitetskalender	30

Fastetid

treningstid

■ *Det liturgiske året er satt saman på ein spennande måte. Kvar tid har sin rytme, sin aksent. Det alminnelige kyrkjeåret kjem i fargen grøn. Det betyr vekst, kvardagsliv, noko stabilt. Advent er ventetid, det er noko som skal kome. Jul og påske er fest og høgtid. Men sjølv har eg alltid likt fastetida best. «Nei så trist» vil kanskje nokon hevde. Fastetid, det er jo berre forsaking, faste og endelaus bøn? Om du er ei av desse som føler det slik, då er det kanskje på tide å tenkje denne tida på ein annleis måte?*

Eg har nyleg byrja på helsestudio. Det har ikkje vore det enklaste å dra i gong. Kroppen seier klart frå at dette gjer ein ikkje utan

ved sine eigne forsett. Trening fordrar disiplin. Kva har så dette med fastetid å gjere? Jau, det er enkelt. På same

Eg har nyleg byrja på helsestudio. Det har ikkje vore det enklaste å dra i gong.

vidare. Eg oppdagar stadig nye musklar som så langt har vore tause, men som no skrik ut i missnøye og irritasjon. «Kan du ikkje berre late oss i fred?!» Slik er det når ein pushar kroppen. Ein merkar motstanden. Ein vert støl, må sove litt ekstra, får betre appetitt, blir av og til litt gretten, you name it. Og så er det ikkje slik at fordi ein byrjar å trene så vert ein i superform med ein gong. Det tek tid. Ein må halde ut. Det kan hende ein får eit lite tilbakefall, hoppar over ei treningsøkt eller to, eller ikkje yter det ein veit ein burde når ein fyrst har karra seg opp av sofaen. Ok, det kan skje den beste. Det gjeld berre å reise seg att, kome seg tilbake til rutinen, halde fast

måte som ein pressar seg når ein trenar, slik kan ein òg presse seg litt ekstra i fastetida. Ein kan stå litt meir på i bønå. Sette av tid til å lese litt meir i Bibelen. Gå oftare til messe. Eller ein kan avstå frå noko ein vanlegvis likar, sjokolade, kaffe, røyk (hm...), andre privileger som ein gjerne unner seg i dagleglivet, men som ein for ein periode seier nei til. Om ein elles har god helse og eit greitt forhold til mat kan ein skjere ned på føda, eller faste meir intenst ein dag (til dømes fredag) i veka. I tillegg til alt dette kan ein anstrenge seg for å gjere noko ekstra for andre. Er det nokon rundt deg som treng di tid? Nokon som du kan hjelpe på nokon måte? Kan du

Foto: Br. Haavar Simon Nilsen OP

gje eit bidrag til Caritas eller til prosjekt du meiner er viktig? Alle desse råda fell innanfor det som kyrkja formagnar til i fastetida, som oppsummerast i desse tre punkta: bøn, faste og almisser. Det er øvingar som kostar litt ekstra innsats. Fastetida kjem med ein pris. Men kvifor skal me eigentleg gjere alt dette?

Kva har så dette med fastetid å gjere? Jau, det er enkelt. På same måte som ein pressar seg når ein trenar, slik kan ein òg presse seg litt ekstra i fastetida.

Parallellen til treninga kan vere nyttig å sjå til. Når me trenar ofrar me noko for å oppnå eit større gode. Betre helse, betre kondisjon, mindre feitt på kroppen, meir overskot, kort og godt eit sunnare liv. Me tek vare på kroppen fordi me vil ta vare på oss sjølv. Og fordi me vert meir nøgde i kvardagen av det. På same måte med trua. Mennesket består av både kropp, sjel og ånd, og me treng å øve oss ikkje berre kva gjeld det kroppslege, me må og styrke vår sjel og vårt åndelege indre. Ikkje berre av di kyrkja formagnar oss til det, fordi ein høyrer at ein skal. Det er rett og slett dette me er laga for. Å leve som kristen er også å strekkje seg etter å leve eit så heilskapleg liv som mogleg. Kristus sjølv viser oss ved sitt liv korleis alt heng saman, kropp, sjel og ånd dannar ein einskap. Bøn er ein like naturleg del som fellesskapet rundt bordet, svevnen har sin plass, men det har og den stille kontemplasjonen i einsemd.

Stille stunder møter forkynninga og somme tider konfrontasjonar. Og i periodar lever Kristus livet meir intenst. Dette ser me til dømes i det Jesus fastar i 40 dagar ute i ørkenen. «Til slutt tok svolten han» står det ganske humoristisk (Matteus 4,2). Ja, det er rart med det. Eg slit allereie etter ein halv dag.

Det er ei tid for alt, seier forkynnaren, det gjeld også bøn. Fastetida er ei tid der me lever trua litt meir intenst, der me fornyar vårt forsett om å leve som kristen. Det handlar ikkje berre om å late seg bli rørt av Gud. Me er kalla til å la oss forme. Det er som når ein jobbar med modellkitt. Det er ikkje nok å berre stryke på det, skal det bli til noko

og det trengst i grunn i alle liv. Menneske treng å lære seg å yte motstand mot seg sjølv, me må halde oss sjølve i tøylane, så å seie. Eg er ikkje aleine i verda, eg må halde att på eigenfokus, slik at eg har syn for andre. Og eg må tøyte begjær og lyster, for om eg blindt følgjer dei vil eg ikkje bli fri. Eg blir bunde til egne lengsalar. Med meir sjølvkontroll vil me lettare kunne kome andre i møte, og me vert meir lydhøre ovanfor både Gud og andre menneske. Løna er meir indre fridom, noko som i seg sjølv gjev glede.

Det kan kanskje virke for vanskeleg å strekkje seg mot desse ideala. Alle gode grep har jo sin risiko, og me kan kome til å føle at me ikkje strekk til. Eg klarar ikkje å be så mykje som eg hadde tenkt. Eg slit fryktelig med å avstå frå den sjokoladen eller å faste gjennom ein halv dag. Ja, nokre gonger slår det heilt motsett veg, i staden for å avstå frå den vesle firkløveren har eg plutselig stappa i meg to Snickers og

Og i periodar lever Kristus livet meir intenst. Dette ser me til dømes i det Jesus fastar i 40 dagar ute i ørkenen. <<Til slutt tok svolten han>> står det ganske humoristisk (Matteus 4,2). Ja, det er rart med det. Eg slit allereie etter ein halv dag.

må ein kna det til det mjuknar og blir lett å arbeide med. I fastetida kallar Gud oss til ei slik oppmjuking. Det er godt å våge å late seg elte litt. Når ein strekkjer seg litt lenger, når ein utfordrar seg sjølv, då får ein med kvart kan hende meir styring og retning i livet sitt. Det er dette ein kallar askese,

attpåtil ein is. Har eg så mislukkast med heile prosjekt fastetid? Eg vil ikkje sei det. Ein har tvert i mot kjent på dei motkreftene me har i oss, og kor vanskeleg det kan vere å etterleve sine ideal. Men nett i dette lærer me noko viktig som me kan ta med oss i fastetida. Det handlar ikkje om å

Foto: Anja Z. Persvold

vinne kvart slag, men å stå løpet og ikkje gje opp. Akkurat som med treninga utfordrast me til å

Lat fastetida bli noko ein samlast om, noko ein drøftar saman, der ein deler erfaringar på godt og

mål som ein faktisk trur ein kan klare å halde, enn å legge lista så høgt at ein riv kvar gong.

Me er kalla til å la oss forme. Det er som når ein jobbar med modellkitt. Det er ikkje nok å berre stryke på det, skal det bli til noko må ein kna det til det mjuknar og blir lett å arbeide med. I fastetida kallar Gud oss til ei slik oppmjuking. Det er godt å våge å late seg elte litt.

Eg vil ynskje alle ei velsigna og atletisk fastetid, med mykje mot, med fellesskap med andre, og med den djupe gleda det er å fylgje Jesus. Ei pilegrimsvandring gjennom ørkenen er alltid mogleg når ein vandrar med Kristus. Gud signe!

halde fast sjølv om me tidvis vik litt (eller mykje) unna.

Om eg skal kome med eit konkret tips vil eg sei: skap samhald!

vondt. Når me kan snakke om utfordringar, sigrar og nederlag med vener er det òg lettare å kome seg på beina om ein fell. Og hugs: Betre å sette seg nokre

Klima på liv og død

■ - *We need to build a better future, synges det taktfast. And we need to start right now!*
 En gigantisk jordklode rulles av ungdom kledd i grønt. Mer enn ni tusen kilometers fra filippinere som kjemper for livet, er hovedgaten i Warszawa fylt av nesten like mange tusen klimaaktivister. En stor likkiste med teksten «Time's up!» og utallige bannere forkynner alle det samme budskapet: Vi trenger klimarettferdighet - og vi trenger det nå.

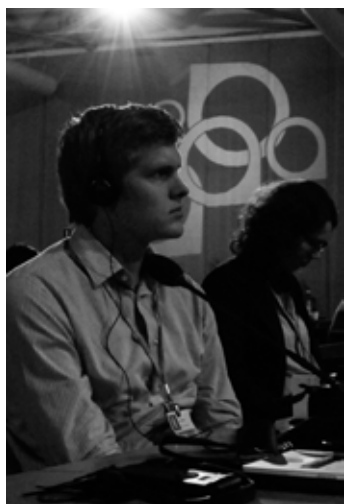
Marsjen for klima og sosial rettferdighet går fredelig for seg, men har en tydelig agenda. Idet vi ankommer nasjonalstadion, blir det tatt fram store, utskårede øyne. Disse vendes demonstrativt mot stedet hvor fire tusen politikere og byråkrater fra hele verden i en uke har forhandlet om jordens framtid. For øyeblikket ligger FNs klimatoppmøte dårligere an enn da det startet. De to store utslippslandene Australia og Japan har tatt to store skritt tilbake fra tidligere løfter ved å senke sine ambisjoner. På forhandlingene i Durban i 2011 ble det initiert et høyintensitetsarbeid mot å ferdigstille en avtale i Paris 2015, som skal erstatte Kyotoprotokollen. Møtet i Warszawa blir ansett som et viktig skritt på veien for å nå fram til enighet. Når så mye står på spill, er det naturlig at sivilsamfunnet vil se de ansvarlige i kortene. Av de som er akkreditert til konferansen er det heldigvis også tre

tusen sju hundre observatører, deriblant oss.

Interreligiøs delegasjon på klimatoppmøte

Norge deltar på FN-konferansen med offisielle forhandlere og eksperter fra Klima- og miljødepartementet. I tillegg er sivilsamfunnet representert ved rundt 24 personer fra organisasjoner, som følger forhandlingene litt friere. Forhandlingsledelsen inviterte denne "utvidede delegasjonen" til jevnlig samlinger for å si litt mer om status i forhandlingene, men også for å lytte til hva vi hadde av tanker og innspill.

Som det eneste landet på konferansen, hadde Norge en egen interreligiøs delegasjon. Delegasjonen, som kom i stand på initiativ fra blant annet OKB, består av 9 representanter fra Den Evangelisk Lutherske Frikirke, Det mosaiske trossamfunn, Den katolske kirken, Den norske kirke,

Norges Kristne Råd og Islamsk Råd Norge. Ulik tro, men felles streben etter å forandre verden, med viktige etiske og helhetlige perspektiver på skaperverket og framtidige generasjoner.

Deltagelse innebærer å følge hovedforhandlingene, delta på workshops, ekspertdialoger og side-events. I tillegg til at vi lærer mye om temaet (også fra en religiøs kontekst), legges det et stort press på forhandlerne ved at de vet sivilsamfunnet følger med. Det forekommer heller ikke lite lobbyvirksomhet på arenaen. Vi dristet oss til å invitere representanter fra Miljøvern-departementet ut på middag med 'oss religiøse' i Warszawas gamleby. Møtet inspirerte og engasjerte både oss og forhandlerne. Forhandlingsleder Aslak Brun berømmet vår delegasjons kombinasjon av å menneskelig

støtte og utfordrende dytting videre i forhandlingene.

Skaperverket

Hvorfor bryr Kirken seg om miljøspørsmål? Som katolikk handler ikke livet i Kristus bare om å gå i kirken regelmessig, men at Den Hellige Ånd utrustrer til å ta et ansvar for seg selv, sin omgangskrets og hele jorden. Miljøet er Guds gave til hele menneskeheten, men når vi misbruker skaperverkets goder, forårsaker vi fattigdom, urettferdighet og lidelser. Vi er kalt til å elske all jordens liv nå og i framtiden. Ansvarsløs framferd og egoisme er opphav til klimaendringene vi ser; vi lider fordi vi hele tiden ønsker mer, helt til vi ødelegger alt vi har!

Troens svar er å mobilisere til vern og bærekraftig forvaltning. Hver enkelt kan engasjere seg

for et samfunn som prioriterer klima, og vi kan inkludere klimakampen i våre bønner. Gud betrodde mennesker forvalteransvaret fordi vi har fornuft - nå er det på tide at våre ledere bruker den.

Siden tyfonen Haiyan rammet Filippinene idet klimaforhandlingene startet, fungerte katastrofen som et grelt eksempel på klimaendringenes realitet. Den nylig publiserte 5. rapporten fra FNs klimapanel viser at en stadig større del av klimaendringene er menneskeskapte. Flom, tørke, ekstremvær, skogbranner og issmelting, gjør livet svært vanskelig mange steder på kloden. I et brev til Klimaminister Tine Sundtoft understreket den interreligiøse delegasjonen at ofrene er våre søstre og brødre som må møtes med mer enn sympati.

- *De må møtes med konkrete*

garantier om at verden vil stå sammen med dem. Vi vet at det er rike land som Norge som slipper ut mest klimagasser, og som dermed er med på å forårsake og forsterke disse lidelsene. De fattigste landene forurenser mindre enn oss, men betaler den høyeste prisen. Dette er dypt urettferdig. Som troende inspireres vi til å elske og beskytte alt som er skapt, og spesielt tale de svakestes sak.

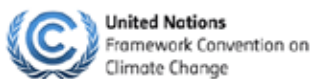
For oss katolikker handler ikke dette om politikk, det er i kjernen av vår tro. Det handler om liv og død. Kirkens sosiallære veileder oss i et samfunnsengasjement basert på kjærlighet, hvor alle menneskers verdighet er lik. Solidaritet er det praktiske kjennetegnet på en kristen. Dette medfører en plikt til å beskytte miljøet.

Håpets røst

Kirken har det privilegium å formidle håp i alle situasjoner. Det siste vi gjorde før vi forlot Polen, var å feire messe med kardinal Nycz i erkekedralen St. Johannes. Han holdt en sterk preken om skaperverket Gud har gitt oss å forvalte. Han poengterte at forhandlerne kjemper for å oppnå gode løsninger for seg selv, så det er tydelig at vi trenger Guds hjelp og våre bønner for å oppnå klimarettferdighet. Ved troen er alt mulig. I tillegg til flere katolske biskoper og prester, var det representanter fra mange andre kirkesamfunn rundt alteret. Det var blant annet økumenisk forbønn for klimaet og konferansen, appell fra den Den ortodokse kirke og Kirkens Verdensråd.

Forhandlerne forlot ikke Warszawa med noen ambisjøs avtale, men vi må fortsette å tro og håpe på framgang. Landene har i hjemmelekse å kartlegge hvor og hva de kan kutte, slik at en forhåpentlig kan dra nytte av en oppsummering og sammenligning i Paris 2015. Det ble på konferansen tydelig at mobiliseringen fra sivilsamfunnet må skje på hjemmebane. Delegasjonene kommer ikke på konferansen med større ambisjoner enn den politiske situasjonen nasjonalt gir mandat til. Så da er det faktisk deg og meg det står på, det er vi som må forandre verden.

Et annet stalltips er å utforske hvordan vi i menighetene kan engasjere oss for miljøet, ved feks å bli en grønn menighet.

FN klimakonvensjon

Klimatoppmøtet er FNs høy-nivåmøte for klimaendringer, kanskje mest kjent for å ha ratifisert Kyoto-protokollen i 1997 og Obamas delta-gelse i 2009. Dette er et årlig møte som samler ledere fra nesten 200 land, arrangert for nittende gang i Warszawa, november 2013. Neste konferanse på ministernivå blir i Lima i desember 2014.

Kirken og klimautfordringene:

■ Pave Benedikt XVI ble omtalt som «den grønne paven» fordi han i stadig økende grad tok til ordet for klimaproblemene, og vårt ansvar som forvaltere av skaperverket.

■ Vatikanet er verdens første karbonnøytrale stat.

■ Pave Frans har ved mange anledninger understreket at det er grunnleggende urettferdig at et lite mindretall lever i overflod, mens det store flertall lever i fattigdom. Disse skillene er også tydelig tilstede – og de forsterkes – ved vår tids klimaendringer.

■ Oslo katolske bispedømme er representert ved samfunnskontakt Ingrid Rosendorf Joys, i det felleskirkelige nettverket «Bærekraft og skaperverk».

■ Oslo katolske bispedømme var med i Klimavalg 2013 (se www.klimavalg2013.no) – en partipolitisk uavhengig allianse som før valget i høst mobiliserte for å få klimautfordringen høyere opp på dagsorden i valgkampen.

■ Oslo katolske bispedømme var representert i en interreligiøs delegasjon fra Norge under FNs klimatoppmøte i Warszawa i høst med prestestudent Josef Ottersen og samfunnskontakt Ingrid Rosendorf Joys.

Skaperverk og bærekraft – et felleskirkelig tiår med fokus på klima og et bærekraftig samfunn

I dette samarbeidet vil kirkene:

■ være sentrale pådrivere for og bidragsyttere til

bærekraftige samfunn lokalt, nasjonalt og globalt

■ bidra til å sikre en forpliktende, rettferdig og ambisiøs internasjonal klimaavtale, og en bred kirkelig og folkelig oppslutning rundt denne

■ demonstrere et bevisst forhold til miljø, forbruk og rettferd

■ skape håp og framtidstro med ord og handling

Hva kan jeg gjøre?

■ Vi kan alle bidra til et mer bærekraftig samfunn. Som enkeltpersoner og familier kan vi ta klimariktige valg; f.eks handle økologisk, spise mindre kjøtt (kjøttfri onsdag og fredag, kanskje?), resirkulere, reise kollektivt osv – se grønnhverdag.no

■ Alle kan alene – eller sammen med andre – reise verdi- og miljøspørsmål i det offentlige ordskiftet, utfordre norske myndigheter til ambisiøse klimavalg og forankre bærekraft og miljøspørsmål i menighetene.

■ Menighetene kan i tillegg til punktene over, f.eks. bli en grønn menighet – se grønnkirke.no

Fastetid

også godt for miljøet?

■ *Vi går nå inn i fastetiden. Ordet faste forbinder de fleste med å avstå fra noe man kan spise. Mange forbinder faste med å avstå fra kjøtt. I lange tider var det også slik at kirken sa at man skulle avstå fra kjøtt på fredager og gjerne også på onsdager. Kirken har nå gått til en litt mer personlig tolkning av fredagsbot, men anbefaler fremdeles at det å avstå fra kjøtt på fredager er en fin måte å gjøre bot på.*

Alle husker vi om faste- og abstinensbudet på askeonsdag og langfredag. I mange katolske land har man også sterke tradisjoner bundet til det å avstå fra kjøtt på fredager. Det å minnes Jesu lidelse på langfredag er noe Kirken ønsker at vi skal gjøre. Det å minnes at Han døde for våre synder og da gjøre noe konkret og fysisk for å huske dette er viktig. Den nordiske bispekonferanse gir oss noen tips til hvordan vi kan gjøre dette.

Samtidig som vi har ansvar for vårt liv som kristne, og det å minnes vår Herre, har Han også gitt oss ansvar for denne jorden. Selv om det er mange forskjellige meninger om de globale klimaproblemene, som jeg ikke har tenkt meg inn på i denne teksten, er det en slik at mye av den globale forurensningen skyldes matvareproduksjonen. Mat må vi ha, men kanskje går det an å produsere denne på en mer klimavennlig måte?

I følge tall fra FNs organisasjon for ernæring og landbruk står

husdyrhold for ca. 14,5 prosent av CO₂-utslippene i verden. Dette skyldes produksjon av kraftfôr, energioverføring fra vegetabilsk kost igjennom fordøyelsessystemet til drøvtyggere. Det kreves mindre areal for å produsere ett kilo korn enn for å produsere ett kilo kjøtt.

Naturvernforbundet og Fremtiden i Våre Hender har promotert en internasjonal kampanje om å ha en kjøttfrimandag. I november 2013 gikk det norske forsvaret ut og annonserte at de ønsker å innføre en kjøttfri dag i uken. Dette er gode tiltak for å kunne redusere forurensningen fra matvareproduksjonen. Det samme er også bevisstgjøringen om hvor mye mat vi faktisk kaster i løpet av et år som er satt i gang i media.

Vi som katolikker står for en mulighet til å, for å si det litt folkelig, slå to fluer i en smekk. Hvorfor skal man vende bort fra gode gamle tradisjoner, som å

ikke spise kjøtt på fredager, når det kan føre til mange gode ting. Selvsagt er det viktig at vi minnes vår Herre og Hans lidelse, men vi kan på den måten også arbeide for å ta vare på skaperverket som vi har fått et forvalteransvar for av Ham.

Hjemme hos meg forsøker vi å ikke spise kjøtt minst to dager i uken. Å spise fisk kan være en løsning, her må man også se på hvordan den er blitt produsert, men det å spise kjøttfritt er ikke så vanskelig. De fleste kjøkken har mange gode og næringsrike oppskrifter som er uten kjøtt. Inspirasjon kan lett innhentes fra verdensvevet. Bon Appetit!

Faktaboks fra den nordiske bispekonferanse:

1. Ved av avstå fra kjøtt eller annen form for mat.
2. Ved å avholde seg fra alkohol, tobakk eller andre former for fornøyelser.
3. Ved en særlig innsats med hensyn til bønn i familien, deltakelse i Kirkens liturgi, bønn foran alterets sakrament eller ved å gå korsveien.
4. Ved å faste mer enn vanlig, og kanskje gi hva man sparer til noen som trenger det - enten hjemme eller ute.
5. Ved direkte å hjelpe noen trengende, syke, gamle eller ensomme.
6. Den form for bot vi velger for fredagen er et personlig valg som ikke behøver være det samme hver fredag. Hvis man ikke gjør noen fredagsbot, så medfører ikke det en synd. Imidlertid hører bot med til enhver kristnes liv, og det gode forsett å gjøre bot på fredag er en plikt.

<http://www.katolsk.no/dokumenter/norden/faste>

Et kall til hellighet – for alle

■ *I Bergprekenen forteller Jesus oss at vi alle er kalt til hellighet: “Vær da fullkomne, slik deres himmelske Far er fullkommen” (Mt 5,48). Hva betyr det å være fulkommen? John Henry Newman skriver “He, then, is perfect who does the work of the day perfectly, and we need not go beyond this to seek for perfection. You need not go out of the round of the day” (1856). Men virkelig, kan jeg bli hellig? Kan hverdagslige meg, som hverken er misjonær eller teolog, jeg som ung voksen i et samfunn hvor helgener anses som rare eller ikkeeksisterende, kan jeg bli hellig?*

Hvis jeg skal se for meg en typisk helgen, er det en person som har omvendt mange, ustanselig hjulpet andre, skrevet perler om troen som jeg aldri selv ville

Når jeg overlater hvert øyeblikk i Guds hender; bare gjennom å åpne meg for Hans nåde kan jeg bli hellig. Dagens sekulariserte, hverdagslige samfunn er ikke

” Et hjerte fylt med Guds kjærlighet gjør oss hellige

kunne skrevet, og ikke minst martyrhelgener, som ofret sitt liv for troen. Joda, det er fint på alle måter at slike mennesker finnes. Det gir håp og styrke at den samme Hellige Ånd som gav livspust til helgenes sjeler også puster liv i min sjel. Tvilen min overskygger allikevel håpet om å få komme hjem til Gud. Jeg er jo ikke like flink med ord som st. Paulus, like modig som st. Maximilian Kolbe, like ydmyk som sta. Faustyna... Ingen av disse helgenene hadde internett, ingen av dem levde i dagens sekulariserte samfunn. Slik finner jeg unnskyldninger til å fortsette å feile, og legger helgenpotensialet mitt på hylla med det jeg tror er god grunn.

Her vises min sløvhets! Aldri vil det komme noe bedre øyeblikk til omvendelse enn nå, i dette øyeblikk. Skal jeg utsette håpet om evig liv fordi jeg ikke tør å stole på Gud? Det er ikke jeg som gjør meg selv til helgen.

et hinder, nei, stedet jeg lever er et anledning til helliggjørelse. Nettopp ved å møte utfordringer får jeg flere muligheter til å stole på Gud og hengi meg til Ham.

Som *alle* kristne har også jeg et kall til å omvende meg her og nå, i dette hverdagslige øyeblikket på lesesalen. Hvis jeg klarer å tjene Gud og elske Jesus i alle jeg møter i hverdagen, vil jeg kunne klare å bruke talentene mine til det Gud kaller meg til. Det er hverdagen som er fundamentet til min hellighet. Vår tilgang til Guds nåde er ikke avhengig av hvor mange helgenlitanier vi ber, eller hvor mange mennesker vi omvender. Den er ubetinget, vi må bare åpne oss for nåden. Som det står skrevet i Efeserbrevet har Gud uvalgt oss i Kristus “før verdens grunnvoll ble lagt, til å stå for hans ansikt, hellige og uten feil” (Ef 1,4). Et hjerte fylt med Guds kjærlighet gjør oss hellige.

Do świętości jesteście powołani – wszyscy

■ *Jezus, w swym kazaniu na górze naucza nas o powszechnym powołaniu do świętości: “Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski”(Mt 5,48). Co to oznacza być świętym? John Henry Newman pisze: “ten więc jest doskonały, kto swą pracę codzienną doskonale wypełnia; nigdzie dalej nie potrzebujemy szukać doskonałości. Nie musimy wychodzić poza krąg dnia” (1856). Ale czy naprawdę mogę osiągnąć świętość? W mojej przeciętnej codzienności, nie będąc ani misjonarką, ani teologiem, ja jako młoda osoba w społeczeństwie, gdzie świętych uważa się za trochę dziwnych albo nieistniejących ludzi, żyć na drodze do świętości. Czy jest to możliwe?*

Jeśli miałabym wyobrazić sobie typową osobę świętą, to byłaby to osoba która nawróciła wiele dusz do Boga, nieustannie pomagała innym, napisała dzieła – perły o wierze jakich sama nigdy bym nie umiała napisać, nie wspominając już o męczennikach, którzy oddali swoje życie za wiarę. Oczywiście, to wspaniałe pod każdym względem, że istnieją tacy ludzie. To daje nadzieję i podnosi na duchu, że ten sam Duch Święty który daje natchnienie duszom świętym, również daje natchnienie mojej duszy. Rodzące się wątpliwości we mnie, mimo wszystko zacierają nadzieję powrotu do domu Pana. Przecież nie jestem taka zdolna w wypowiedaniu się jak św. Paweł, taka odważna jak św. Maksymilian Kolbe, taka pokorna jak św. Faustyna... Ale nikt z nich nie miał dostępu do Internetu, ani nie żył w takim jak dzisiaj oddalonym od Boga społeczeństwie. Na tym tle ciągle szukam wymówek, aby usprawiedliwiać mnie na drodze błędów, i wciąż odsuwam możliwości uświęcania się na bok, myśląc, że robię to dla mojej wygody.

Tutaj okazuje się moja opieszałość. Nigdy nie przyjdzie lepszy moment aby się nawrócić niż teraz, w chwili obecnej. Czy mam odepchnąć nadzieję na życie wieczne ponieważ nie mam odwagi zaufać Bogu? To

przecież nie ja sama czynię się świętą. Kiedy oddaję każdą chwilę mojego życia opatrności Bożej, to tylko poprzez otwarcie się na Jego łaskę mogę dojść do świętości. Dzisiejsze zmaterializowane społeczeństwo nie jest przeszkodą, lecz powinno być miejscem w którym mamy możliwości do uświęcania się. To właśnie poprzez różne wyzwania życiowe otrzymuję wiele możliwości aby zaufać Bogu i powierzać się Mu.

Jak wszyscy chrześcijanie również ja mam powołanie aby nawracać się w każdej chwili, i w tej chwili, np. na uczelni. Jeśli potrafię służyć Bogu i kochać Jezusa w każdym napotkanym człowieku w codzienności, będę umiała używać wszystkie moje zdolności do rozwoju którego Pan Bóg mnie powołał. To właśnie codzienność jest fundamentem mojego uświęcania. Nasz dostęp do łaski Bożej jest nieuzależniony od tego jak wiele razy odmawialiśmy litanie do świętych, albo ile osób nawróciliśmy. Bóg udziela nam łaski bezwarunkowo, wystarczy okazać wolę otwarcia się i współdziałania z Nią. Tak jak jest napisane w liście do Efezjan, Bóg w Chrystusie “bowiem wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego obliczem”(Ef 1,4). Serce wypełnione miłością Bożą prowadzi nas do świętości.

Salme 143 En salme av David.

Herre, hør min bønn,
vend øret til mitt rop om nåde!
Svar meg, du som er trofast og
rettferdig.

Gå ikke i rette med din tjener.
For ingen som lever, er rettferdig
for deg.

Fienden har jaget meg, slått meg
til jorden.
Han har satt meg i stummende
mørke,
lik dem som er døde for lenge
siden.

Livsånden sluknet i meg,
hjertet ble lammet av skrekk.

Jeg minnes gamle dager,
jeg tenker på hele ditt verk,
grunner på det dine hender har
gjort.

Jeg rekker hendene ut mot deg,
lengter etter deg som tørstende
jord.

Skynd deg å svare meg, Herre,
min ånd går til grunne.

Skjul ikke ansiktet for meg,
ellers blir jeg lik dem som går i
graven.

La meg høre om din miskunn
om morgenen,
jeg setter min lit til deg!
Lær meg den veien jeg skal gå,
for jeg løfter min sjel til deg.

Fri meg fra mine fiender, Herre!
Hos deg søker jeg ly.

Lær meg å gjøre din vilje,
for du er min Gud!
La din gode Ånd lede meg
på jevn grunn.

For ditt navns skyld, Herre,
hold meg i live!
Du som er rettferdig,
før meg ut av trengsel!

Du som viser miskunn, utrydd
mine fiender

og gjør ende på alle som står
imot meg!
For jeg er din tjener.

Som David vender jeg meg til
Herren og ber Ham om at han
skal høre meg. Med fastetiden
går vi lysere tider i møte. Vi
venter på at Gud skal oppstå fra
de døde, på at verden skal bli fylt
med lys og med glede. Denne ti-
den gir meg en mulighet til også
å se inn i meg selv og å skue mot
Guds nåderike miskunn.

Fienden som David skriver om
er det onde som kommer inn
i mitt liv. Denne fienden har
stor kraft, den kan som vannet
trenge igjennom det minste hull
i vernet mitt og deretter gjøre
stor skade. Det onde vil legge
meg i stummende mørke. Jeg har
mange ganger opplevd i at jeg
har blitt lammet av skrekk, mine
veljestyrket har blitt lammet og
det onde har forsøkt å ta over.

Det er da jeg minnes alt det Gud har gjort mot meg. Jeg minnes alt det jeg har opplevd, jeg minnes den tilgivelsen Gud møter meg med. Jeg rekker da hendene ut mor Herren, ofte løper jeg til skrifte. Jeg setter min lit til Guds miskunn, for den omslutter meg med en varme, med en glede som gir meg kraft til å forsøke å oppfylle mitt kall til hellighet.

Jeg liker å be med Davids ord. David var et menneske som meg, som hadde mange menneskelige problemer som man jeg lett kjenner meg igjen i. Jeg forenes med hans ord når han sier: "Lær meg å gjøre din vilje, for du er min Gud!"

Gud, vær med meg. Jeg er kanskje ikke alltid like flink, men jeg forsøker alt jeg kan å være din tjener. "La meg høre om din miskunn om morgenen, jeg setter min lit til deg!"

Korsveien

■ *I fastetiden blir vi kalt til å fordype oss i Jesu lidelse. På fredager i fastetiden arrangerer flere menigheter korsveiandakter, men hva er egentlig en korsveiandakt, og hva betyr det for oss troende?*

Pilegrimer ba korsveiandakter i Jerusalem allerede i middelalderen, og takket være fransiskanerne ble andakten vanlig også i Europa, enten med figurer utendørs som representerer Jesu korsvei, eller som bilder inne i kirkene. Opprinnelig var det syv stasjoner, men som Gunnar Wicklund-

Hansen påpeker i en artikkel fra Broen (2002): "Til de opprinnelige syv stasjoner, som er hentet fra Bibelen (fra domfellelsen til gravlegningen), føyde folkefromheten til syv stasjoner med bakgrunn i legendestoff (...). De legendepregede stasjonene uttrykker menneskers forhold

til Kristus på en dyp og velprøvd måte - og står ikke i noen slags motsetning til Bibelen". En 15. stasjon – Jesu oppstandelse – kan legges til, for å understreke at Hans lidelse endes i glede – i seier over døden.

Marias rolle som medlidende mor understrekes også i korsveien. Den fjerde stasjonen, hvor Jesus møter sin mor, og den trettende stasjonen, hvor Jesus blir tatt ned fra korset og lagt i sin mors fang, får meg alltid til å tenke på hvor mye Maria stoler på Gud. Hun stikker ikke av for å unngå lidelse, hun står trofast ved korset, men skriker ikke om oppmerksomhet.

Å be en korsveiandakt kan virke sørgelig og langdrygt når vi går med Jesus gjennom lidelseshistorien. Men Jesu lidelseshistorie er en kjærlighetshistorie, det viser Hans hengivenhet og ydmykhet til å gi sitt liv for oss mennesker. Det er ikke ved å underskrive et dokument eller argumentere seg frem til en avtale at Jesus gir oss muligheten til evig liv. Det er ved å ta på seg våre synder – korset – og adlyde Gud Faderens vilje at Jesus viser oss sin ubetingede kjærlighet.

I en korsveiandakt leste jeg en gang om hvordan vi mennesker så lett bærer korset som et anheng på halsen, men at vi frykter og skammer oss for å ta opp vårt eget kors og bære det på ryggen.

Chemin de croix du couvent de capucins Santa Maria Assunta au-dessus de Bigorio, commune de Capriasca au Tessin. Wikimedia Commons

Korset jeg bærer på halsen minner meg om Jesu korsfestelse, om Lammet som gjennom sin lidelse og oppstandelse tar bort mine synder. Men jeg ønsker ikke å være passiv, jeg vil forene meg med Hans lidelse, likesom vår alles Mor stille gå korsveien og overlate mine lidelser i Hans

hender. Ved å be korsveiandakten, særlig i fastetiden, forbereder jeg meg på Påskens mysterium og får større innsikt i hva som skjedde på Via Dolorosa – smertens vei, kjærlighetens vei.

En artikkel om korsveien av Gunnar Wicklund-Hansen kan leses på <http://www.katolsk.no/praksis/korsveien/artikler/korsveien>

Lidelsens mening

■ *En postmoderne hedonist søker nytelse og å unngå all lidelse. Stilt overfor dette fristende perspektivet, må den kristne påminne seg selv at lidelsen har en mening.*

I en ny spalte i Dag og Tid fredag 31. januar om etiske utfordringer, drøfter Ole Martin Moen blant annet spørsmål knyttet til prostitusjon og surrogati. Hans holdning er grunnleggende hedonistisk (nytelses- og lykkeorientert), og i 2013 disputerte Moen til en Ph.D. nettopp om hedonisme. Med dette som bakgrunn, er det

ingen grunn til å la seg overraske av Moens synspunkter i Dag og Tid. Moen er også her ærlig på sitt grunnsyn: "Eg meiner at det berre finst éi plikt, å fremje glede og unngå lidning." La det være sagt med én gang at det av et slikt grunnsyn følger en holdning til "etiske utfordringer" (for å bruke avisens temaformulering) som

på alle punkter er stikk i strid med katolsk-kristen etikk. Saken er enkel: det er ikke mulig å være fullblods hedonist og følge Kirkens bud. Selv om det tidvis frister (vi er alle syndere).

Å være hedonist og samtidig være katolikk er naturligvis ikke

Moen er også her ærlig på sitt grunnsyn: "Eg meiner at det berre finst éi plikt, å fremje glede og unngå liding."

en problemstilling for Moen. (Ei heller begrepet "synd".) Men det er en problemstilling for den katolske kristne - for selv om Moens hedonisme er svært konsekvent og dermed langt mer ytterliggående enn de fleste, er dette en livsfilosofi som er utbredt i vår tid. Stilt overfor et samfunn som lar seg drive av et nytelsesprinsipp, særlig innenfor seksualitetens, men også økonomiens område, er det opp til den enkelte kristne å ta ansvar for sine valg. Å leve på en annen måte enn det den dominerende tidsånd legger opp til, er ingen enkel sak. For å gjøre saken enklere, må vi først plukke den fra hverandre. Først Moens ytterliggående hedonisme. Dernest den kristne etikk: hvordan skiller seg denne seg fra alternativet? Så kan vi til sist bygge opp igjen.

Moens hedonisme er ekstrem. For å finne ut hvordan den opererer, må vi gå under overflaten og pirke borti årsaksforholdene. Men la oss først se på hans konkrete argumentasjon, med

anmerkninger fra undertegnede. Kanskje finner vi at vi kan argumentere mot hedonismen på dens egne premisser.

Prostitusjon

Moen blir aller først spurt om det bør være lovlig å selge og kjøpe sex. Svar: "Ja. ... Mennes-

ket må sjølv få avgjere kven dei vil ha sex med." Dette er riktig. Mennesket burde ikke *tvinges* til seksuelt samkvem. Hvorvidt prostituerte selv avgjør hvem de vil ha sex med, blir et annet spørsmål. Står den prostituerte virkelig med fritt valg over sin seksualpartner *som person*? Hva med kunden? Kunden er jo primært drevet av et kortvarig seksuelt begjær, og kunne vel knapt bry seg mindre om personen som bidrar til å tilfredsstille det. Hva slags "valgfrihet" blir det her snakk om? Det synes som om hverken den som selger sex eller den som kjøper den, velger

Surrogati

Moen og hans (mannlige) samboer dro til India og benyttet seg av surrogati (før det ble ulovlig). Det var ikke et vanskelig valg, ifølge Moen. Kvinnene "tener gjerne tre årsløner pr. barn". Selv betalte Moen 250.000 kroner per barn - "ett hver": ett barn med hans gener, ett barn med samboerens. "Dette er ikkje eit barn mora sjølv skulle ha. ... Eg har eit overordna perspektiv: Ein familie som vil ha barn, får barn, og barna er sterkt ynskte. Ei kvinne som veit kva ho gjer, tener tre årsløner." Moens surrogatiargumentasjon bunner i disse to punktene: Et barn får en familie som ønsker det; en kvinne tjener penger på det. Vinn-vinn, altså. Eller?

Relasjonen mellom et barn og dets mor er dyp. Å ha en mor, er en helt grunnleggende del av å være menneske. Også det å ha en far. Noen mennesker mister én eller begge, eller vokser opp med en skilt forelder. Dette er en del av livets realiteter. Men en prosess som har til hensikt å *forhindre* at barnet vokser opp med en far eller mor, stiller i en annen

Saken er enkel: det er ikke mulig å være fullblods hedonist og følge Kirkens bud. Selv om det tidvis frister (vi er alle syndere).

eller blir valgt i noen meningsfull forstand av ordet, annet enn som middel til et høyst arbitrært og midlertidig mål.

kategori. Man hindrer barnet fra å kjenne sitt opphav. "Tenkjer du på at borna dine ikkje får sjå mor si?" spør journalisten. "Det spørres kor viktig genetisk opphav er. ...

Det er ikkje sikkert at det å ikkje kjenne det genetiske opphavet sitt skal verte haussa opp slik at surrogati vert forbode.” Men: ”Det er ein sjanse for at genetisk opphav vert viktig for borna mine.”

Er det konsekvent hedonisme dersom barna blir ulykkelige av mangelen på kunnskap om sitt opphav - eller kanskje nettopp på grunn av kunnskap om sitt opphav? Å frarøve et barn fra sin mor er ikke noe bedre enn å frarøve en mor fra sitt barn. Her gjøres begge deler - under et påskudd av en vinn-vinn-situasjon.

Aktiv dødshjelp

Moen er selvsagt for aktiv døds-hjelp. ”Det sentrale spørsmålet er om livet vidare kan innebære meir liding enn glede.” Og her er vi kommet til selve hedonismens vesen: ”Om vi veit at lidinga vert størst, vert det avgjerande.” Det finnes, som nevnt innlednings-

og ikke-verdifullt liv? Når blir utfordringene i den enkeltes liv så store at døden blir en befrielse? Ole Martin Moen foreslår ikke aktiv dødshjelp over en lav sko - men dersom kriteriet for et godt liv er lykke, som det er for hedonisten, blir spørsmålet preserende: *når* blir livets ulykke

like mye under et press til å spare omgivelsene for bryderi, som under sin sykdom. Heller ikke her unngår hedonismen lidelse: er den sykes valg om å ta sitt eget liv, foretatt under sosialt press, et reelt fritt og lykkelig valg?

Til sist: Ingenting skjer i et vakuum. Prostituerte (og deres kunder) berøres av en tøylessløs hedonisme som søker fritt kjøp og salg av uforpliktende sex. Surrogatimødre og -barn berøres av en tøylessløs hedonisme som søker å skape en familie med homoseksuelle foreldre. Alvorlig syke og pårørende berøres av en tøylessløs hedonisme som søker å ”fremje glede og unngå liding” - ved å avslutte livet. Hedonismen, som søker å unngå lidelse og maksimere lykke (i utilitaristisk tapning: lykke for så mange mennesker som mulig), spenner dermed ben på seg selv. Hedonistens handlinger bidrar til ulykke for flere. Både for enkeltmennesket og for samfunnet.

Den kristne etikk ville si: hedonismen er forfeilet som livsfilosofi fordi alle mennesker er transcendente vesener som søker noe utover seg selv og sin subjektive nytelse. Målet er et annet sted (Gud).

vis, bare én plikt, det være seg for leger eller andre samfunnsaktører: ”Å fremje glede og unngå liding.” Her er vel ”glede” et ordvalg det er lett å misforstå. Skal vi alle smile og være *glade* - ellers er ikke livet verdt å leve?

Det er et pirkete, men likevel betimelig spørsmål: for *hvor* går grensen mellom et verdifullt

større enn lykken? Og bidrar ikke et slikt kriterium til en *mindre*, og ikke en større følelse av lykke, idet vi alle streber etter å oppfylle våre begjær og lyster, og ut fra ideologiens egne premisser må si oss skuffet når våre bestrebelser ikke strekker til?

De alvorlig syke hvis lidelse Moen ønsker å avslutte, lider vel

Kristendom og hedonisme

Den kristne etikk ville si: hedonismen er forfeilet som livsfilosofi fordi alle mennesker er transcendent vesener som søker noe utover seg selv og sin subjektive nytelse. Målet er et annet sted (Gud). Livet i denne verden består av en lidelse som er meningsfull. Gud har åpnet for dens eksistens for å hellige oss.

Den dype lykke som den kristne tror på og opplever, springer ut av entillit til Guds frelsesløfter.

Først og fremst ligger lidelsens mening i identifikasjon med den lidende Kristus. Selve frelsesverket har blitt fullendt i Guds lidelse og død. Ved å bli menneske, deltok Gud i alle menneskelivets kår og betingelser. Døden er, som vi vet, ett av dem. Nettopp overskridelsen av dødens begrensning og invitasjonen til evig fellesskap med Gud, måtte foregå på menneskelivets betingelser.

Særlig Den katolske Kirke har ivaretatt konseptet "den meningsfulle lidelse" i sine fromhetstradisjoner. I rosenkransbønnen har vi "Lidelsens mysterier". Der minnes vi Jesu dødsangst i Getsemane, hudstrykingen av Jesus hos Pontius Pilatus (se illustrasjon), Jesu tornekroning, Jesu korsvei, til sist Jesu død på korset. Disse lidelsesfulle øyeblikk blir en integrert del av den kristnes bønn.

Lidelsen har også en *ekklesiologisk* dimensjon. Apostelen skriver: "Nå gleder jeg meg over

mine lidelser for dere, og det som ennå mangler i Kristi lidelser, utfyller jeg på min egen kropp; jeg lider for hans legeme, kirken." (Kol. 1,24). Kristi verk skal altså fullføres på jorden gjennom vår strid. "Den stridende kirke" (*ecclesia militans*) kjemper sin kamp gjennom historien - ikke minst i vår egen tid.

Lidelsen har for Moen ingen mening, fordi selve livet er meningsløst. For den sekulære, er alt som finnes, det som finnes innenfor vårt eget "sekel" ("sekulær" fra lat. *saecula*, sekel, eller århundre). Den etiske praksis har altså intet frelsesperspektiv: alt du gjør her og nå, forblir her og nå. Har man ikke et eskatologisk frelsesperspektiv, vil man dessuten gjøre sitt for å *aktualisere* frelsen her og nå. Derfor får man i vår tid livsfilosofier av den typen Moen bringer til torgs.

Apostelen skriver: "Nå gleder jeg meg over mine lidelser for dere, og det som ennå mangler i Kristi lidelser, utfyller jeg på min egen kropp; jeg lider for hans legeme, kirken." (Kol. 1,24)

Han har tilsynelatende ingenting å tape. Han lever den ut og han begrunner den - men forhåpentlig har det i det ovenstående blitt demonstrert at hedonismen ikke er uangripelig, men tvert imot

kan (og bør) argumenteres mot, og det på dens egne premisser.

Hedonismen hevder nytelsens og lykkens primat i all menneskelig handling. Men kriteriene er, som vi har sett, for høye til at vi kan bli lykkelige. Materialistisk og subjektiv nytelse er bare kortvarige blaff som vi aldri kan få nok av, om vi gjør dem til vårt livs høyeste mål. Mye vil ha mer, osv. Den *dype* lykke som den kristne tror på og opplever, springer ut av en tillit til Guds frelsesløfter. Det gir en dyp etisk forankring også i denne verden: Når målet ikke er nytelse, men frelse, blir livet ganske anderledes. Tør jeg si: langt rikere? Og lykkeligere?

La de små barna
komme til meg

Av: Maria Junttila Sammut
Foto: Wikimedia Commons

Barnas trygghet

■ *En av de store utfordringene med å være foreldre for små barn, er å gi barna trygghet og forutsigbarhet. De aller fleste foreldre ønsker å gi dette til barna sine, og det er stort sett ikke vanskelig å enes om prinsippet.*

De fleste av oss har også minner fra vår egen barndom som gir oss en pekepinn på hva vi tenker når vi snakker om å gi barna trygghet og forutsigbarhet. Kanskje har vi minner om å sitte på mammas eller pappas fang

og lese bok, og kanskje husker vi hvordan vi ble irettesatt når vi hadde gjort noe som ikke var så bra. Noen minner er gode, andre er dårlige. Men i det store og det hele husker vi mer av de gode tingene.

Vanskelighetene begynner derfor ofte for mange foreldre når de spør seg selv helt konkret hvordan de skal gå frem for å skape trygghet og forutsigbarhet. Hvor

ledelse, så vil alltid spørsmålet om makt komme opp. Og det er her det synes som om flere strever. Hvilken type makt kan man vise i møte med barn når

Barn tåler forskjellighet og har godt av å se at mennesker takler problemstillinger på ulike måter og løser floker på ulike måter. Men barn har ikke godt av å se at foreldre motarbeider hverandre. Foreldrene bør derfor ikke baksnakke hverandre med barna. Imidlertid må de gjerne løse ting på ulikt vis. Foreldrene fremstår ikke som ett ved at de sier det samme alltid, men ved at de støtter hverandre og ved at de forsøker å backe hverandre i de avgjørelsene som tas. Barna styrkes av forskjellighet, og de tåler konflikter, men de svekkes av å oppleve at mor og far aktivt motarbeider hverandres beslutninger. Trygghet og forutsigbarhet skapes dermed ikke bare ved at alt er helt konsekvent, men ved at foreldrene konsekvent viser kjærlighet, omsorg, og interesse, og ved at de viser barna av at de står sammen med dem.

Man skal lytte til barna, elske dem og respektere dem. Men respekt betyr jo også at man må utfordre, og hjelpe til vekst og utvikling.

streng skal man egentlig være med barn som slår? Hvilken måte skal vi irtettesette på? Hvor streng skal man være i forhold til regler rundt matbordet? Hvor konsekvent skal man være med tanke på husregler?

Her er det potensiale for mange konflikter mellom nye foreldre, delvis siden vi kommer fra ulike bakgrunner og derfor har fått med oss ulike måter å gjøre ting

man er foreldre? Kirken taler jo for at man skal respektere de barn man får som selvstendige individer, kalt og elsket av Gud i kraft av hvem de selv er. Man skal lytte til barna, elske dem og respektere dem.

Men respekt betyr jo også at man må utfordre, og hjelpe til vekst og utvikling. Og det er her flere foreldre ofte strever. Noen tåler sterkere fronter enn andre,

Barna styrkes av forskjellighet, og de tåler konflikter, men de svekkes av å oppleve at mor og far aktivt motarbeider hverandres beslutninger.

på, og delvis siden vi er forskjellige personer med ulike idealer. Men kan vi si noe objektivt om hva som er riktig?

Til det siste spørsmålet først: man kan selvfølgelig si at all fysisk og psykisk vold objektivt sett er galt. Dette finnes det også lover for. Men siden foreldreskap også handler om autoritet og

noen frykter konflikter, noen orker ikke konflikter, og noen igjen klarer ikke å holde seg unna konflikter. Er det legitimt at foreldre tenker forskjellig rundt dette, og kan de oppdra barn i felles forståelse av hensikten og formålet også om de er uenige på slike ting?

"Felles ansvar for en bedre framtid"

■ *Vi går nå inn i fastetiden. Fastetiden er opprinnelig en botstid, en tid hvor målet er å begrense legemlige behov til fordel for det åndelige.*

Det er også en tid hvor vi skal gi av vårt eget, og dele med andre. I denne tiden er det viktig å bruke tid til å tenke på hva som er viktigst i livet, det som virkelig har verdi, sånn som familie, vennskap og Guds kjærlighet. I tillegg til kjærlighet til vår familie og våre venner, må vi også ha kjærlighet til de vi ikke kjenner, nestekjærlighet

Afrikanere viser fram tomater (foto Gary Moore - Trócaire)

Hvert år bruker Caritas fastetiden til å sette fokus på temaer vi arbeider med og ett eller flere av våre prosjekter gjennom Fasteaksjonen. I år handler fasteaksjonen om vårt felles ansvar for å skape utvikling og bygge en bedre framtid for alle. I kirkens sosiallære står solidaritet og subsidaritet som to hovedpilarer, vi skal vise solidaritet med de som har minst, samtidig som at beslutninger som påvirker folks

framtid bør tas der livet leves og av de som er involvert. For oss i Norge betyr dette at vi må støtte tiltak for å bedre situasjonen for fattige og marginaliserte mennesker, både her i Norge og i andre land. I slike tiltak er det viktig at mottakerne involveres i beslutninger som påvirker dem, samt at de som mottar vår hjelp får ansvar for å forvalte denne best mulig slik at flest mulig får nytte av den.

Stabin Katebe fish pond

For å sikre at våre prosjekter er best mulig tilpasset lokale behov, er lokal forankring svært viktig i alle våre prosjekter. Vi ønsker å gi enkeltmennesker og lokalsamfunn redskaper til selv å endre sin livssituasjon og fremtid. Ved å støtte mennesker til selv å finne løsninger på sine utfordringer skapes ikke varig avhengighet til bistand utenfra, og menneskene som mottar hjelp fra Caritas kan fortsette å arbeide for å forbedre sin livssituasjon også etter at prosjektene er over. Historiene under er to eksempler på hvordan en kombinasjon av hjelp fra Caritas og hardt arbeid har gitt mennesker muligheter til å forbedre sin egen framtid.

Entreprenørskap i Zambia

Stabin Katebe er 55 år og bor i landsbyen Kandeke i bispedømmet Mansa i Zambia. I 2010 fikk han støtte av Caritas til å bygge en dam for fiskeoppdrett. Han fikk utstyr og fiskeyngel til å komme i gang av Caritas, men bygde dammen selv. – Det var

hardt arbeid å bygge dammen. Mange trodde ikke jeg ville klare det og noen lo til og med av meg, men jeg var veldig bestemt på at jeg skulle få det til, forteller Stabin. Det harde arbeidet viste seg å lønne seg. – Jeg ble veldig glad da jeg trakk opp den første fangsten og så hvor bra resultatet var. Det var mye bedre enn jeg hadde drømt om, sier Stabin. Etter salg av fangsten satt han igjen med nok til å dekke familiens

daglige utgifter og hadde også litt til overs. Han brukte overskuddet til å utvide sin lille bedrift med flere fiskedammer og har også investert i en grønnsakshage og plantet banantrær. – Inntektene fra bedriften har endret livet til familien min fullstendig. Vi har blant annet fått muligheten til å sende min datter tilbake på skolen, og min sønn har utdannet seg som medical officer (en mellomting mellom sykepleier og lege), forteller han. – Takket være starthjelp fra Caritas og hardt arbeid går familien min en lys framtid i møte, avslutter han.

Fra et liv med kriminalitet til store framtidsplaner

”Manuel” er 21 år og kommer fra Honduras. Landet regnes som et av verdens mest voldelige og ”Manuel” bor i en San Pedro Sula som er en av landets mest voldelige byer. – Jeg har vært involvert i mer eller mindre alle sider av narkokriminalitet, forteller ”Manuel”. – Jeg startet med å holde vakt og overlevere beskjeder da jeg var 12 år. Innen jeg hadde

Manuel

Veggmaleri i Mellom-Amerika
(Paz=fred)

rukket å bli 16 år hadde jeg også drevet med både transport og salg av narkotika. Etter hvert ble også vold en del av jobben min, forteller han. I frykt for overfall fra rivaliserende gjenger var "Manuel" alltid bevæpnet, også på skolen. Selv om han alltid følte seg utrygg var lovnader om store penger fristende, og han droppet etter hvert ut av skolen. En dag fikk han besøk fra Caritas med tilbud om å bli med i et voldsforebyggingsprosjekt. – Jeg var allerede på leting etter en vei ut av kriminaliteten så jeg ble med i prosjektet, sier han. Gjennom kurs og aktiviteter i regi av

Caritas har "Manuel" oppdaget nye evner, og han har gått tilbake til skolebenken. I stedet for å leve i frykt for sitt eget liv har han nå store fremtidsplaner. – Jeg håper på å kunne bli revisor når jeg er ferdig, avslutter "Manuel".

Du kan bidra!

Du kan bidra til fasteaksjon og støtte Caritas' arbeid. Gi ett bidrag til kontonummer 8200.01.93433 eller på www.caritas.no. Merk innbetalingen "Fasteaksjonen 2014".

Det er også mulig å gi et bidrag ved hjelp av SMS. Send SMS med kodeord CARITAS til 2090 (kr 100,-).

KATOLSK STUDENTLAG PROGRAM VÅREN 2014

www.katstud.org
[facebook/katolskstudentlag](https://facebook.com/katolskstudentlag)
katolsk-studentlag@studorg.uio.no

JANUAR

Torsdag 23.: Messe i kapellet på Menighetsfakultetet. **Kl. 12:15.**

Torsdag 30.: Semesteråpning, årsmøte, Teologi på tapp: *Liturgi: Hva er vitsen?* v. p. Haavar Simon Nilsen, O.P. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

FEBRUAR

Søndag 2.: Filmkveld i St. Dominikus kloster. **Kl. 19:30.**

Torsdag 6.: Messe i Frederikke-kapellet, Blindern. **Kl. 12:15.**

Torsdag 13.: Teologi på tapp: *"Yes, We Can!" Gnostisisme før og nå*, v. Eirik A. Steenhoff. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Torsdag 20.: Messe i kapellet på Menighetsfakultetet. **Kl. 12:15.**

Torsdag 27.: Teologi på tapp: *Katolsk møte med liberal protestantisme*, v. prof. Bernt T. Oftestad. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

MARS

Torsdag 6.: Messe i Frederikke-kapellet, Blindern. **Kl. 12:15.**

Torsdag 13.: Messe i kapellet på Menighetsfakultetet. **Kl. 12:15.** **19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Torsdag 13.: Teologi på tapp: *Gledens evangelist: Pave Frans, ett år på Peters stol*, v. Morten E. Stensberg. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Fredag 14.-søndag 16.: Retrett på Skirva fjellkyrkje. Påmelding til: ivarbjoe@gmail.com.

Torsdag 27.: Teologi på tapp: *Hvorfor jeg ikke er katolikk*, v. prof. Torstein T. Tollefsen. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Søndag 30.: Filmkveld i St. Dominikus kloster. **Kl. 19:30.**

APRIL

Torsdag 3.: Messe i Frederikke-kapellet, Blindern. **Kl. 12:15.**

Torsdag 3.: Retrett. Mer informasjon kommer!

Torsdag 10.: Teologi på tapp: *Dverger på kjempers skuldre: Om tradisjonen - og hva den kan gi Den norske kirke*, v. Karl Gervin. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Torsdag 24.: Messe i kapellet på Menighetsfakultetet. **Kl. 12:15.**

Torsdag 24.: Teologi på tapp: *Min Gud, min Gud...! Om tvilens plass i troen*, v. Eskil Skjeldal. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Søndag 27.: Filmkveld i St. Dominikus kloster. **Kl. 19:30.**

MAI

Torsdag 8.: Teologi på tapp: *Reformasjon - neitakk! Om det katolske Norge og kampen for Troen og Kirken i reformasjonsårhundrene*, v. dr. Henning Laugerud. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Torsdag 22.: Messe i Frederikke-kapellet, Blindern. **Kl. 12:15.**

Torsdag 22.: Teologi på tapp: *Hva er egentlig fysikk?* v. sr. Katarina Pajchel, O.P. **Kl. 19:30** på Café Mistral, Majorstuen.

Onsdag 28.: Retrett på Kristi Himmelfartsvigilien. Messe, middag, foredrag og bønn. **Kl. 18:30** i St. Dominikus kloster.

JUNI

Søndag 1.: Filmkveld i St. Dominikus kloster. **Kl. 19:30.**

Torsdag 5.: Messe i kapellet på Menighetsfakultetet. **Kl. 12:15.**

Torsdag 5.: Sommeravslutning. Mer informasjon kommer!

English Mass for students is celebrated at St. Joseph's Church, Akersveien 6, every Sunday at 6pm. All are welcome.

NUK sentralt har også akti
Følg med på www.nuk.no

Adventsaksjonen

For: Alle som vil gjøre en karitativ innsats for andre. I år legger vi fokus utdanning i konflikt i Colombia!

Sted: Hele Norge!

30.nov-24. des

Adventsaksjonshelg

For: De som vil gjøre en ekstra innsats i Adventsaksjonen, lære mer om årets tema, få AA-materiel og inspirasjon!

Sted: Mariaholm

31. okt-2. nov

Landsmøte

For: Lokallagsledere, barne- og ungdomskontakter, utvalg, redaksjoner, funksjonærer og gjester. Det er her alle de viktige avgjørelsene tas!

Sted: Mariaholm

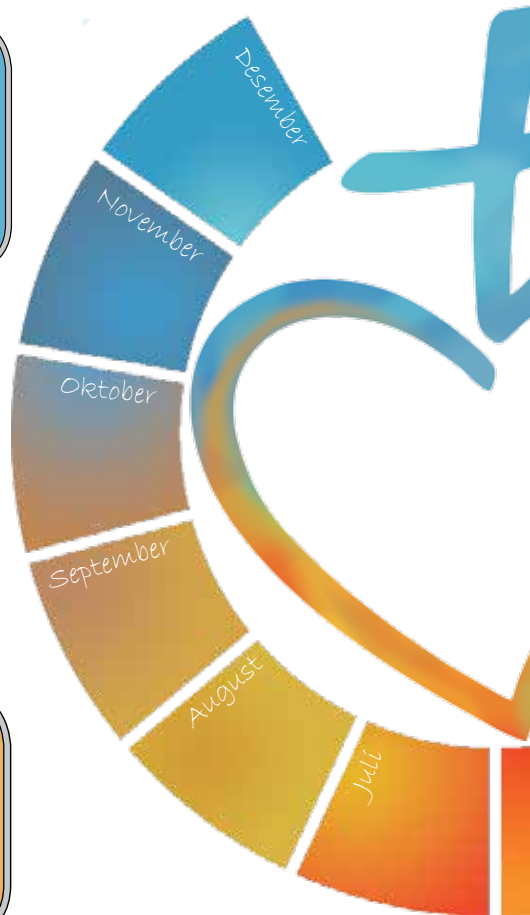
5.-7. sep

Lederhelg

For: De som har vært ledere på årlig lederhelg fra Leirutvalget (LUT) for 2014

Sted: Mariaholm

8. sep

viteter for deg over 18 år.
nuk.no og bli med!

Retrett på Skirva

For: Katolske studenter og andre unge voksne som vil sette av tid til refleksjon og åndelig føde. Her kan dere også gå på ski og bli kjent med andre katolikker!

Sted: Skirva Fjellkyrkje

14.-16. mars

Lokallagslederseminar

For: Lokallagsstyret og andre som ønsker å drive lokallag. På denne helgen vil du få inspirasjon og ideer til å jobbe videre!

Sted: Hamar

21.-23. mars

Dugnad

For: Alle som er glad vårt kjære leirsted Mariaholm og vil gjøre en innsats for å holde stedet vedlike. Brett opp ermene og bli med!

Sted: Mariaholm

2.-4. mai

helg

rets leirer. Dette er en
for den innsatsen lederne

-10. aug

Foto: Anja Z. Persvold

www.nuk.no

Scan og les mer
Credimus!